ymgynghorwyr, contractwyr, asiantau ac is-gwmnïau • Ç [v P Á] š Z Œ, neu ar ran Œ y} • Gymdeithas/ Agor y Llyfr ('personau cysylltiedig'). • Mae pob gweithiwr cyflogedig a phersonau cysylltiedig

E] •š ((Çu]šZ • Ç] o l -weld ac yn dewis Storïwyr Ç (Ç (Á v] [Œ
gwaith, ond mae gofyn[iŒ ^ š }Œ yn Á ç Œau} [awdurdodanfon a rhaid iddynt gael
eu cymeradwyo ar gyfer y weinidogaeth hon gan yr arweinwyr perthnasol. D awdurdod
anfon hefyd yn gyfrifol am y gwaith o archwilio cefndir P Á] Œ (} } o Á Ç Œ [µ Œ Œ] Á š] }]
Storïwyr gan ddilyn y drefn a welir isod. Dylai pob awdurdodanfon ddilyn y broses recriwtio
a dethol sydd wedi ei rhestru isod.

Gwiriad y Gwasanaeth Datgelu a Gwahardd.

Osbydd ‰ Œ•}v } Œ u}Œ Çv ÇuP]•]} u •ÁÇ U Ço][Œ ‰ Œ•}v •Ç[v
ymgeisydd am wybodaeth am unrhyw droseddau (a elwir hefyd yn dystysgrif
ymddygiad/cymeriad da) gan y Llysgenhadaeth berthnasol / yr Uchel Gomisiwn (neu heddlu)
‰ ŒšZv •}oX D ZÇv Çv P}oÇPµ (} vP v][Œ ÇuP]•Ç U Çv Ç Z
Wasanaeth Datgelu a Gwahardd y DU, wneud cais am y gwiriad ychwanegol hwn a fydd yn
Áu‰ •µ[Œ u• Œ Œ µo]ÁÇ P v } I P v] h, Gweler gwefan y Œ}Œ X Áµ ÁÇ } šZ
Swyddfa Gartref:
gov.uk/government/publications/criminal-records-checks-for-overseas-applicants

4.3 YMRWYMIAD STORÏWYR I DDIOGELU

Rhaid i bob Storïwr ddatgan y bydd yn cÇ Çu((µŒ(]} [Œ } zu Œ(ŒU Ç Çv
ŒÇv} }[Œ PÁ]šZ Œ (v µ]}P oµX]•PÁÇo]Œ] Çvš Z (Ç P
Ç vš Çv o µ Œ](([} u }o]•]]}P oµ ‰} Ç•P}o µv]P}o [Œ
Bydd pob Storïwr yn cytuno i glynu at y polisi hwn, y Cod Ymddygiad pan fydd yn ymweld ag
ysgolion, ac at bolisïau a gweithdrefnau lleol perthnasol yr ysgolion.

5. HYFFORDDIANT AC AROLYGAETH

Dylai fod gan bob Storïwr b Á Œ P}‰] }[Œ >o ÁoÇ(Œ •Ç[v ÇvvÁÇ• Ç } zu Œ(
yn hy• Ç•µ[Œ ^š}ŒbÁ ŒÇ Œ v Á]] µ] }o]•]]}P oµ PÁ]šZ Œ (v µ[Œ
ZÇvvÇ[v }•] U Ço] ^š}ŒbÁÇŒ (ÇvÇ Zµ ZÇ((}Œ] vš oo }o (Ç
]}P oµU ZÇvvÇ[v (oÇvÇ }oX zv Ç ZÁ v P}o šfod ZÇvU Ço] ŒÁ
u š Œ]}v]}P oµU Ç ‰}o]•] ZÁvU µvŒZÇÁ Á]šZ Œ (v ŒšZv •}oU
o µ šŒ (} PÇ [µ š]u µ µvÁ]šZ Ç (oÁÇ ÇvX Ç rZÇv Çv •] Œ
wybodaeth ddiweddaraf ac yn ymwybodol sut i ymdrin ag unrhyw bryderon am ddiogelu o ran
plant neu wirfoddolwyr. Bydd Cymdeithas y Beibl / Agor y Llyfr yn sicrhau bod Storïwyr yn
Œ Çv PÁÇ } šZ u µvŒZÇÁ v Á]] µ] (ÁŒ] šZ]}P oµU
gweithdrefnau cysylltiedig drwy e-}•š [Œ Á (vX

Bydd timau newydd Çv o ZÇ((}Œ] vš Œ] v]oo Dylai Œ•}v}o v µ Œ
Arweinwyr Timau newydd gysylltu ag Agor y Llyfr am gymorth a chyngor. Yr ydym hefyd yn
argymell y dylai Storïwyr fynychu hyfforddiant diogelu eu henwad a sesiwn gydag Arweinydd
Diogelu Dynodedig neu Uwch-berson Diogelu Dynodedig yr ysgol.

u Ç] P Á Ç]] [Œ] Á Ç o Á Ç Œ U] Œ Ç } u] •] Ç v Á Ç Œ o µ • v v µ [
awdurdodau perthnasol.

Mae diffiniadau manwl o gam-drin ynghyd ag arwyddion o gam-drin, yn ogystal â sut i ymateb i ddatgeliad o gam-drin, wedi[u cynnwys isod ac yn Atodiad 1

- Cam-drin yw ymyrryd â hawliau dynol a sifil unigolyn gan rywun neu rywrai eraill
- Gall cam- Œ] v P Ç v v Á Ç • µ v Á] š Z Œ µ v] P } o v µ Á] š Z Œ } • Ç [v]
- ' o o (} Ç v P } Œ ((} Œ } o U Ç v] Œ] } o v µ [v •] } o P } o U P o o (} Ç v gweithredu, neu fe all ddigwydd pan fydd person bregus yn cael ei berswadio i gymryd rhan mewn gweithred ariannol neu rywiol nad ydyw wedi cydsynio â hi neu na all gydsynio â hi.
- Gall cam-drin ddigwydd mewn unrhyw berthynas a gall arwain at ecsbloetio neu niwed • Ç o Á } o] [Œ • Á o • Ç [v o] P u drin.

7.2 PRYDER

cyflogedig a Storïwyr i gynorthwyo Cymdeithas y Beibl / Agor y Llyfr ac i fod yn wyliadwrus er mwyn rhwystro, darganfod a rhoi gwybod am unrhyw gam-drin.

Dylai gweithwyr cyflogedig a Storïwyr roi gwybod am unrhyw bryderon ac amheuon sydd ganddynt ynghylch cam-drin plentyn, gan ddefnyddio

9. ADOLYGU GWEITHDREFNAU A HYFFORDDIANT

Bydd Adran Adnoddau Dynol Cymdeithas y Beibl yn monitro ac yn adolygu [r modd y
P Á] š Z Œ] Œ Ç ‰ } o] •] Z Á v [Œ P Á] š Z Œ (v µ Ç • Ç o o š]] P Ç v (o
Ç (o } P] P [Œ Œ Z Cymdeithas y Beibl Agor y Llyfr, neu ar eu rh v U] P Ç • Ç o o š µ [Œ
Adran Adnoddau Dynol gydag unrhyw awgrymiadau, sylwadau neu adborth ar sut y gellir
P Á o o [Œ P Á] š Z Œ (v µ Z Ç v X

Mae Cymdeithas y Beibl l P } Œ Ç > o Ç (Œ Ç v Á [Œ Z Á o] v Á]] Á Œ µ
gofyn X Œ u Á Ç v } • P }] u Z µ š Z U v] Ç Á [Œ ‰ } o] •] Z Á v Ç v ((µ Œ ( ] }
gweithwyr cyflogedig.

Gall hyn gynnwys rhyngweithio mewn ffordd sydd y tu hwnt i allu a datblygiad y plentyn, yn ogystal â goramddiffyn a chyfyngu ar ei allu i archwilio a dysgu, neu atal y plentyn rhag cymryd rhan mewn rhyngweithio cymdeithasol normal. Gall olygu gweld neu glywed person arall yn cael ei gam-drin. Gall gynnwys bwlio difrifol (gan gynnwys seiberfwlio), p] o v š] u o } [v } (v µ • v µ (Á o } u Á v ‰ Œ Ç P o u l, neu gamddefnyddio neu lygru plant. Mae yna elfen o gam-drin emosiynol ym mhob math o gam-drin plant, er y gall ddigwydd ar ei ben ei hun.

Cam-drin rhywiol: Mae cam-drin rhywiol yn golygu gorfodi neu annog plentyn neu unigolyn ifanc i gymryd rhan mewn gweithgareddau rhywiol, nad ydynt o reidrwydd yn cynnwys lefel uchel o drais, pa µ v Ç Á [Œ ‰ o v š Ç v } [Œ Ç Á • } v o] P Á Ç. Gall y gweithgareddau gynnwys cyffwrdd plant yn gorfforol, gan gynnwys gweithgareddau treiddiol (er enghraifft trais neu ryw geneuol) neu weithgareddau nad ydynt yn dreiddiol megis mastyrbio, cusanu, rhwbio a chyffwrdd heb fynd o dan unrhyw ddillad. Gall hefyd gynnwys gweithgareddau digyffyrddiad, megis plant yn edrych ar ddelweddau rhywiol neu [u cymryd rhan mewn cynhyrchu delweddau rhywiol, gwylio gweithgareddau rhywiol, annog plant i ymddwyn mewn ffordd rywiol amhriodol, paratoi plant i gymryd rhan mewn cam-drin rhywiol ~ P v P Ç v v Á Ç • š Œ Á Ç [Œ Œ Z Ç v P -drin Á Ç • X E] Ç v Œ Z Ç Á] } o X ' o o u v Ç Á } Z (Ç P Ç (o -drin rhywiol, fel y gall plant eraill yn rhywiol, fel y gall • Ç [v u plant hefyd.

Esgeulustod Mae esgeulustod yn fethiant parhaus i ddiwallu anghenion corfforol a/neu seicolegol • Ç o (v } o ‰ o v š Ç v U • Ç [v hau niwed i iechyd neu ddatblygiad y plentyn yn ddifrifol. Gall ddigwydd yn ystod y beichiogrwydd oherwydd bod y fam yn camddefnyddio sylweddau. Wedi P v] [Œ ‰ o v š Ç U s Œ Á Ç Ç ddigwydd oherwydd bod rhiant neu ofalwr yn methu:

- darparu bwyd, dillad neu lety digonol (mae hyn yn cynnwys µ [Œ ‰ o v š Ç o cartref o v } [Œ neu droi cefn arno);
- amddiffyn y plentyn rhag niwed neu berygl corfforol ac emosiynol
- sicrhau goruchwyliaeth ddigonol (yn cynnwys defnyddio gofalwyr anaddas);
- sicrhau mynediad i ofal neu driniaeth feddygol briodol.

Gall hefyd gynnwys esgeuluso anghenion emosiynol sylfaenol plentyn neu beidio ag ymateb iddynt.

Ecsbloetio plant yn rhywiol

Mae ecsbloetio plant yn rhywiol yn ffurf ar gam-drin Œ] v ‰ o v š X D [v] P Á Ç ‰ v (} µ v] P }

lleiafrifoedd yn israddol;v µ [dadlau yn erbyn y lle holl b Á Ç •] P Œ }] Œ] u } Œ š] š Z [C
yn ein cymdeithas.

ARWYDDION A SYMPTOMAU CAM-DRIN

Efallai y amlygir hyn u Á v Œ Á] v Ç • Ç [v Ç Z Œ Ç v ‰ } o Ç v u Ç v v µ µ
beth mae e/hi ei eisiau, gan fygwth canlyniadau ofnadwy neu ddicter Duw os byddant yn anufuddhau. Efallai y bydd yn dweud fod Duw wedi datguddio pethau iddo neu iddi [ ] fod/bod (o o Ç Ç v P Á Ç } š Z • Ç [v] Á v X D [Œ Œ Z neu gan Ç• Ç [v o µ
yn ofni ei herio neu anghytuno ag ef/â hi, gan gredu y byddant yn colli ffafr a chymeradwyaeth yr arweinydd (neu, yn fwy difrifol, ffafr Duw).

Cafodd cam-drin ysbrydol ei ddiffinio yn 2013 fel ^unigolyn yn rheoli a dwyn pwysau ar rywun arall mewn cyd-destun ysbrydol. D [Œ ‰ targedu Œ• Ç v profi ymosodiad personol emosiynol iawn fel Œ Z v } [-drin. Gall y cam-drin hwn gynnwys dwyn pwysau ar berson a chymryd mantais, gorfodi person i fod yn atebol, sensoriaeth wrth wneud penderfyniadau, angen i gadw cyfrinachedd a pheidio â dÁ µ] u U ‰ Á Ç • µ] P Ç Ç u ((µ Œ ( ] } U u (v Ç] } [Œ Ç • P Œ Ç š Z µ
ymddygiad, Œ Z] Œ Á Ç] µ• (µ Á o Z • µ [ ] v [Œ Cam-drin, y Ç awgrym bod gan y • Á o • Ç [v cam- Œ] v • š š Á • Z Á] Ç } µ oddi wrth eraill, yn enwedig y rhai sydd y tu allan i gyd-destun y cam-drin X (Oakley & Kinmond, 2013)

Trais Domestig

Mae Cymdeithas Prif Swyddogion yr Heddlu (ACPO), Gwasanaeth Erlyn y Goron (CPS) a [Œ o o Ç Á } Œ š Z
yn diffinio trais domestig fel W ^Unrhyw ddigwyddiad lle ceir ymddygiad bygythiol, trais neu gamdriniaeth (seicolegol, corfforol, rhywiol, ariannol neu emosiynol) rhwng oedolion 18 oed a throsodd, sy[n neu a fu[n bartneriaid agos neu [n aelodau o[r un teulu, waeth beth fo[u rhyw a[u rhywioldeb X Diffinnir aelodau [r teulu fel mam, tad, mab, merch, brawd, chwaer a neiniau a š Z]] µ U ‰ µ v Ç Ç v š Ç v ‰ Œ š Z Ç v Ç v µ v] } v P Ç Œ teulu } o U Ç v µ o µ Ç

z v î ì ì ð Z v P Á Ç] (( ] v] Ç > o Ç Á } Œ š Z } Œ] • } u • š] P] P Ç v v Á Ç •
cyflawni gan aelodau estynedig o[r teulu yn ogystal â phartneriaid agos. Oherwydd hyn, gellir cynnwys pethau megis priodas dan orfod a throseddau Ç [v cyflawni Z Ç Œ anrhydedd'. Mae cipio a llofruddiaeth yn cael eu cynnwys bellach o dan y diffiniad o drais domestig.

Adolygodd y Llywodraeth ei diffiniad o drais a cham-drin domestig fel a ganlyn ym mis Mawrth 2013:

^Unrhyw achos neu batrwm o ymddygiad [sy Œ Z } o] v µ [v Ç P Á š Z U cam-drin rhwng Œ] • v µ P
y rhai sydd yn 16 oed neu drosodd sy[n neu a fu[n bartneriaid agos neu [n aelodau o[r un teulu, waeth beth fo[u rhyw a[u rhywioldeb. Gall hyn gynnwys y mathau canlynol o gam-drin, ond nid Ç Á [n gyfyngedig iddynt

1. Seicolegol
2. Corfforol
3. Rhywiol
4. Ariannol
5. Emosiynol

^Mae Ç u Ç P] heoli yn cynnwys: Ç • š } } Á] š Z Œ } • Ç Á] [µ Ç v o o µ v] }]
person yn israddol a/neu yn ddibynnol drwy eu hynysu [µ Á Œ Z P ((Ç] } v cymorth, gan µ } P
ecsbloetio[u } v } cyn (Œ • (µ v } µ adnoddau a hynny Œ µ ‰ Œ • } v } o U [µ Z u] (µ
v } µ • Ç µ Z v P v] v Ç Á [v annibynnol, a gwrthsefyll a dianc, a hynny wrth reoli eu bywyd bob dydd. _

'Mae Ç u Ç P] • Ç [.yn Rwer(e)d y µ [v] o Ç v] v š } Á] š Z Œ yn • Ç [v Ç u } • } bygwth, yn sarhau, yn codi ofn neu unrhyw gam Œ] v Œ o o • Ç [v o] cosb, Ç] }] v] Á neu ddychryn y dioddefwŒ X _

z • š Ç Œ o } µ } [Œ š µ o µ Ç Á u u U š U ueinilu uthertdiau, pa uŒ ayáynt U Z Á Œ yn perthyn yn uniongyrchol neu beidio, teulu yng nghyfraith a llysdeulu. Fodd bynnag, nid yw hon yn rhestr gyflawn, a gellir hefyd gynnwys ewythrod, modrybedd, cefndryd a chyfnitherod, ayb.

Mae dogfen y Swyddfa Gartref (2009) What is Domestic Violence? London: Home Office yn diffinio trais domestig fel a ganlyn:

> 'Unrhyw achos o ymddygiad bygythiol, trais neu gamdriniaeth (seicolegol, corfforol, rhywiol, ariannol neu emosiynol) rhwng oedolion sy $'ÈNÓ/í:q YS(A'ëù ˜ñ f P† à €@U•2„ .• ù ˜ñ f P† à ,1 •2„ .ÿ

Cyflwynodd Deddf Troseddau Rhywiol 2003 nifer o droseddau newydd i ddelio â'r rhai sy'n ecsbloetio plant a phobl ifanc. Mae'r troseddau'n amddiffyn plant hyd at 18 oed a gallant ddwyn cosbau llym. Maent yn cynnwys:

ATODIAD 2 t d , / [t t E h K ^ K ^ ' E E z , Z z Z D / K ' > h

Dylai Storïwyr sydd â phryderon diogelu ynghylch: